



B9-0425/2022

3.10.2022

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Mahsa Aminin kuolemasta ja naisten oikeuksia puolustaviin mielenosoittajiin kohdistetuista tukahduttamistoimista Iranissa
(2022/2849(RSP))

**Marco Campomenosi, Marco Zanni, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi,
Silvia Sardone, Jaak Madison, Harald Vilimsky, Joachim Kuhs, Bernhard
Zimniok**
ID-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Mahsa Aminin kuolemasta ja naisten oikeuksia puolustaviin mielenosoittajiin kohdistetuista tukahduttamistoimista Iranissa (2022/2849(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Iranista,
 - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka sopimuspuolena Iran on,
 - ottaa huomioon vuonna 1985 tehdyn kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen,
 - ottaa huomioon lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen,
 - ottaa huomioon Iranin perustuslain ja erityisesti sen suojaimet kidutusta ja mielivaltaisia pidätyksiä vastaan,
 - ottaa huomioon YK:n Iranin islamilaisen tasavallan ihmisoikeustilanteen erityisraportoinnin viimeisimmän raportin,
 - ottaa huomioon kristityn Open Dors -järjestön vuoden 2022 World Watch List -raportin,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Saqqezista Kurdistanin maakunnasta kotoisin oleva 22-vuotias iranilainen kurdinainen Mahsa Amini kuoli 16. syyskuuta 2022 vajottuaan koomaan sen jälkeen, kun islamilaista huivipakkoa valvova siveyspoliisin yksikkö pidätti hänet Teheranissa; ottaa huomioon, että hänet pidätettiin, koska hänen huivinsa ei ollut hallituksen pakollisten huivinormien mukainen; ottaa huomioon, että poliisi väitti hänen kuolleen sydämen vajaatoimintaan ja määritteli hänen kuolemansa ”valitettavaksi” tapahtumaksi; ottaa huomioon, että lisätodisteiden mukaan häntä oli lyöty kuolettavasti;
- B. ottaa huomioon, että naisten tukahduttaminen on islamin kiistämätön ominaispiirre; ottaa huomioon, että islamilaisen tasavallan ensimmäisistä päivistä lähtien naisten oikeuksia Iranissa on rajoitettu ja useita lakeja on annettu esimerkiksi huivipakosta;
- C. ottaa huomioon, että huivipakkoa koskevan lain ja epäsiiveellistä pukeutumista koskevan syytteen nojalla Iranin naisilta on evätty heidän perusvapautensa ja heitä on ahdisteltu, pidätetty, vangittu, kidutettu, ruoskittu ja jopa tapettu heihin sovellettavien sortolakien uhmaamisesta;
- D. ottaa huomioon, että tapaus on tuonut esiin naisten siron Iranissa ja aiheuttanut mielenosoituksia huiveja koskevia lakeja ja Iranin kansan perusoikeuksiin kohdistuvia hallituksen kovan linjan tukahduttamistoimia vastaan;

- E. ottaa huomioon, että Mahsa Aminin kuolema on aiheuttanut ensimmäisen laajamittaisen opposition mielenosoituksen Iranin kaduilla sitten vuoden 2019, jolloin viranomaiset murskasivat polttoaineiden hintoja koskevat mielenosoitukset, mikä johti 1 500 ihmisen kuolemaan;
- F. ottaa huomioon, että monet naiset ovat rohkeasti uhmanneet poliiseja ja lähteneet kaduille osoittamaan tukeaan sekä riisuneet huivinsa, monissa tapauksissa jopa polttaneet ne, ja ottaa huomioon, että monet naiset ovat myös leikanneet hiuksensa julkisesti;
- G. ottaa huomioon, että mielenosoitukset ovat levinneet 162 kaupunkiin kaikissa 31 maakunnassa; ottaa huomioon, että kahden viime viikon aikana valtion sortokoneiston surmaamien muutosta ja demokraattisia oikeuksia vaativien mielenosoittajien määrä oli 28. syyskuuta 2022 yli 240 ihmistä ja että yli 12 000 ihmistä on pidätetty;
- H. ottaa huomioon, että solidaarisuutta on osoitettu monissa osissa maailmaa, myös Afganistanissa, jossa 25 naista protestoi Iranin suurlähetystön edessä huutamalla Iranin mielenosoituksissa käytettyä iskulausetta ”Naiset, elämä, vapaus!”, ennen kuin talebanjoukot hajottivat joukon ampumalla ilmaan;
- I. ottaa huomioon, että Iranin turvallisuusjoukot maalittavat yhä edelleen mielenosoittajia, jotka vastustavat maan naisten konservatiivista pukeutumista koskevaa säännöstöä; ottaa huomioon, että äskettäisen mielenosoituksen tukahduttamisen yhteydessä Iranin joukkojen väitettiin surmanneen 20-vuotiaan iranilaisen naisen Hadis Najafin, josta tehdyssä viraalivideossa hän satoi huivittomat hiuksensa poninhännälle ja meni rohkeasti keskelle mielenosoitusta; ottaa huomioon, että saatujen tietojen mukaan häntä ammuttiin vatsaan, kaulaan, sydämeen ja käteen;
- J. ottaa huomioon, että Irakin Kurdistanin alueella 13 ihmistä sai surmansa, kun Iran laukaisi ohjuksia ja aseistettuja drooneja kohteisiin, joiden se väitti olevan niiden Iranin kurdioppositioryhmien tukikohtia, joita se syytti Mahsa Aminin kuoleman johdosta järjestettyjen mielenosoitusten tukemisesta; katsoo, että tämä veruke on virheellinen ja edistää harhaanjohtavaa tulkintaa tapahtumien kulusta;
- K. ottaa huomioon, että Iranin presidenttiä ja imaamia Ebrahim Raisia, joka oli Teheranin ”kuolemankomission” jäsen jo vuonna 1988, on syytetty tuhansien poliittisten toisinajattelijoiden vainoamisesta, järjestelmällisen syrjinnän ja rankaisemattomuuden edistämisestä sekä Iranin kansalaisten, joiden joukossa oli monia naisia ja jopa lapsia, mielivaltaisista ja laittomista surmista osana kansainvälisen oikeuden mukaisia aiempia ja meneillään olevia rikoksia;
- L. ottaa huomioon, että häiritsemällä ja katkaisemalla internetin toimintaa laajoilla Iranin alueilla hallinto pyrkii estämään mielenosoituksia koskevien uutisten ja kuvien välittämisen ja levittämisen, salaamaan kansannousun todelliset ulottuvuudet ja estämään paljastukset mielenosoittajien joukkomurhan laajuudesta ja heidän tukahduttamisestaan;
- M. ottaa huomioon, että lainsäädännön kehitys islamilaisessa tasavallassa on heikentänyt entisestään ajatuksen-, uskonnon- ja vakaumuksenvapautta; ottaa huomioon, että Open

Doors -järjestö on luokitellut Iranin yhdeksännelle sijalle niiden 50 maan joukossa, joissa kristittyjä vainotaan eniten; toteaa, että islaminuskosta kristinuskoon kääntyneet ovat erityisen suuressa vaarassa joutua vainon kohteeksi; ottaa huomioon, että esille on nostettu huoli rikoslakiin ehdotetuista muutoksista, jotka voisivat tehdä kristillisen sanoman levittämisestä rangaistavan teon;

- N. ottaa huomioon, että Iran ei tunnusta kaksoiskansalaisuutta ja että EU:n ja Iranin kaksoiskansalaisia pidetään edelleen ja heitä käytetään usein vaikutusvallan saamiseksi valtioiden välisissä suhteissa; ottaa huomioon, että Iranissa pidetään mielivaltaisesti vangittuina ainakin kymmentä EU:n kansalaista, mukaan lukien ranskalais-iranilainen tutkija Fariba Adelhah, Saksan ja Iranin kansalainen Nahid Taghavi ja Ruotsin ja Iranin kansalainen tohtori Ahmadreza Djalali;
1. tuomitsee jyrkästi Mahsa Aminin kuoleman sen jälkeen, kun siveyspoliisi oli pidättänyt hänet; pyytää tutkimaan hänen kuolemansa riippumattomasti, avoimesti ja uskottavasti ja saattamaan syylliset vastuuseen teoistaan;
 2. ilmaisee huolensa naisten tilanteesta Iranissa, sillä heidän oikeuksiaan on rajoitettu islamilaisen tasavallan ensimmäisistä päivästä lähtien; ilmaisee lisäksi huolensa huntupakkoa koskevista laeista, jotka on annettu ja pantu täytäntöön;
 3. ilmaisee solidaarisuutensa naisille ja muille mielenosoittajille, jotka ovat lähteneet rohkeasti kaduille poliiseja vastaan vaatimaan demokraattisten oikeuksiensa kunnioittamista; korostaa, että näillä iranilaisten naisten rohkeilla toimilla on yleismaailmallista merkitystä sorron torjumisen, naisten oikeuksien puolustamisen sekä omantunnon-, uskonnon- ja pukeutumisvapauden kannalta, kun taas Iranin hallituksen johtamalla sorrolla pyritään kieltämään nämä oikeudet sekä miesten ja naisten yhtäläinen ihmisarvo;
 4. tuomitsee jyrkästi mielenosoittajiin kohdistetut väkivaltaiset tukahduttamistoimet Iranissa ja kehottaa Iranin hallintoa lopettamaan jatkuvan, järjestelmällisen ja kestävämmän väkivallan omia kansalaisiaan vastaan ja vapauttamaan välittömästi epäoikeudenmukaisesti pidätetyt henkilöt;
 5. pitää erittäin valitettavana EU:n reaktiota ja kyvyttömyyttä ymmärtää muslimihuiivin taustalla olevia kysymyksiä; panee merkille, että EU:n reaktio on erittäin ongelmallista harhaanjohtavaa kieltä, kun se pyrkii yhtäältä tukemaan iranilaisia naisia taistelussa emansipaationsa puolesta ja toisaalta edistämään muslimihuiivin käyttöä EU:ssa; pitää valitettavana, että EU perustelee tämän monitulkintaisen asenteen vetoamalla vapautteen ja suvaitsevaisuuteen;
 6. muistuttaa, että EU on useaan otteeseen edistänyt muslimihuiivien käyttöä joko rahoituksen kautta tai virallisen viestinnän avulla, kuten Euroopan nuorisopäivänä, ”Freedom in Hijab” -kampanjassa, komission ja islamilaisen FEMYSO-yhdistyksen välisessä kumppanuudessa tai eurooppalaisen innovatiivisen opetuksen palkinnossa, jossa kuvataan huiivia käyttävää pientä tyttöä; tuomitsee nämä toimet ja kehottaa komissiota tarkistamaan asiaa koskevaa politiikkaansa ja lopettamaan välittömästi sellaisten yhdistysten rahoituksen, joilla epäillään olevan yhteyksiä radikaaliin islamiin;

7. tuomitsee Iranin hallinnon toimeenpaneman internetin sulkemisen ja pitää erityisen tärkeänä, että Iranin kansalla on vapaa ja esteetön pääsy internetiin;
8. kehottaa jäsenvaltioita painostamaan Iranin hallintoa lopettamaan Iranin kansan sortamisen ja lopettamaan tukensa terrorismille Euroopassa, kuten pommi-iskun vuoksi Belgiassa 20 vuodeksi vankeuteen tuomitun iranilaisen diplomaatin Assadollah Assadin tapauksessa, sekä muualla maailmassa;
9. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan Iranissa epäoikeudenmukaisesti pidätettyjen EU:n jäsenvaltioiden kaksoiskansalaisten tilanteen parantamiseksi;
10. toistaa olevansa huolissaan sellaisten poliittisten vankien tilanteesta, joita pidetään huonoissa olosuhteissa, usein epäoikeudenmukaisten oikeudenkäyntien jälkeen; on huolissaan pitkäaikaisen eristyksissä pitämisen järjestelmällisestä käytöstä, mielivaltaisista pidätyksistä tai vangitsemisistä sekä lääketieteellisten hoitojen, vierailujen ja kotilomien epäämisestä Iranin kansainvälisten velvoitteiden vastaisesti;
11. pitää valitettavana, että EU:n diplomaatti osallistui Iranin presidentin Ebrahim Raisin virkaanastujaisiin elokuussa 2021, vaikka Euroopan maat boikotoivat seremoniaa;
12. korostaa, että on tärkeää kunnioittaa oikeutta ajatuksen-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauteen – toiseen uskontoon kääntyminen mukaan luettuna – joka on yleismaailmallinen ihmisoikeus; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan Iranin kristittyjä vähemmistöjä;
13. kehottaa Euroopan unionia tukemaan lujasti naisten ja tyttöjen emansipaatiota ja heidän tasa-arvoisen ihmisarvonsa tunnustamista;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, YK:n pääsihteerille sekä Iranin islamilaisen tasavallan korkeimmalle johtajalle ja presidentille.